

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 489/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen museoalan osaamistason turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Eeva-Johanna Elorannan /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 489/2022 vp:

Kuinka hallitus aikoo varmistaa, että Suomessa on jatkossakin tarjolla korkeatasoista museologian opetusta ja tutkimusta, jota suomalainen museokenttä ja siellä työskentelevät asiantuntijat tarvitsevat mahdollistaakseen museoiden menestyksen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yliopistolain mukaan yliopistoissa suoritettavista tutkinnoista, tutkintojen tavoitteista, opintojen rakenteesta ja muista opintojen perusteista sekä siitä, mitä tutkintoja kussakin yliopistossa voidaan suorittaa (koulutusvastuu), säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Saman lainkohdan mukaan koulutusvastuun tarkemmasta jakautumisesta yliopistojen kesken säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella, joka valmistellaan yhteistyössä yliopistojen kanssa.

Voimassaolevien asetusten mukaan humanistisen alan koulutusvastuu on valtioneuvoston asetuksen mukaan kahdeksalla yliopistolla. Taiteen tai kulttuurintutkimuksen tai edelleen museologian koulutuksesta ei ole tarkempia säännöksiä koulutusvastuuta täsmentävässä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa. Museologian koulutuksen järjestäminen on siis mahdollista kahdeksalle yliopistolle oman päätöksensä mukaan.

Nykytilassa syventävät opinnot ja kandidaatin ja maisterintutkinnon museologia pääaineena voi suorittaa Jyväskylän yliopistossa. Aineopintoihin asti voi opiskella Jyväskylän yliopiston lisäksi Helsingin ja Turun yliopistoissa ja perusopintokokonaisuuden myös Tampereen yliopistossa. Muiden yliopistojen tutkinto-opiskelijat voivat suorittaa kokonaisuuksia yliopistojen välisen JOO-sopimuksen kautta. Museologian opintoja tarjotaan myös avoimena yliopisto-opetuksena.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen välisen ohjausprosessin keskeinen osa on neljän vuoden välein käytävät neuvottelut ja näitä edeltävät valmistelut, joissa sovitaan korkeakoulun tehtävästä, profiilista ja painoaloista sekä korkeakoululle asetettavista koulutus- ja tutkimuspolitiikan kannalta keskeisistä määrällisistä ja laadullisista tavoitteista sekä niiden toteutumisen seurannasta ja arvioinnista. Tutkintotavoitteista sopiminen on tärkeä osa tätä kokonaisuutta.

Korkeakoulujen koulutusvastuupäätösten ohella tutkintotavoitteista sopiminen on ministeriön keino ohjata järjestelmän kokonaisuutta ja varmistaa, että koulutus kohdentuu työvoimatarpeen kannalta keskeisille aloille ja ottaa huomioon myös alueellisia tarpeita. Tutkintotavoitteista sovi- taan karkealla aineryhmätasolla. Tarkemmin alojen ja koulutusohjelmien aloituspaikkamääristä yliopistot päättävät itsenäisesti. Laajasti jaettuna poliittisena tavoitteena on koulutustason nosta- minen ja tutkintotavoitteita on nostettu kaikissa alaryhmissä sopimuskaudelle 2021–2024, mu- kaan lukien humanistinen ja kasvatustieteellinen ala, johon myös museologia kuuluu. Kuluvalla hallituskau- della on lisäksi rahoitettu erikseen aloituspaikkojen lisäämistä.

Museolain (314/2019) 5 § mukaan yhtenä ”edellytyksenä ammatillisen museon hyväksymiselle valtionosuuteen oikeutetuksi on, että - - museolla on vähintään kaksi päätoimisessa palvelussuh- teessa työskentelevää museoalan asiantuntijaa, joista toinen voi olla samalla museon johtaja ja joilla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä suoritettut museologian perusopinnot.”

Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedossa ei ole, että museoilla olisi vaikeuksia rekrytoida Museo- lain edellyttämää henkilöstöä.

Ministeriö turvaa kaikille yliopistoille kohtuulliset toimintaedellytykset perustehtävien hoitami- seen. Perusrahoitus annetaan yhtenä kokonaisuutena, jolloin rahoituksen kohdentaminen yliopis- ton sisällä tapahtuu autonomian puitteissa.

Yliopistoissa annettava opetus, mukaan lukien museologian perus- ja aineopintojen koulutus pe- rustuu tutkimukseen. Yliopistojen yhtenä lakisääteisenä tehtävä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä. Museoalan osaamistarpeet ja alan kiinteä yhteys kulttuu- riperinnön tutkimukseen huomioon ottaen vastuunsa kantavien yliopistojen intressissä on huoleh- tia museoalan osaamistarpeisiin liittyvästä koulutuksesta ja tutkimuksesta. Museologian koulu- tuksen ja tutkimuksen kannalta on tärkeää, että syventävien opintojen koulutusta tarjotaan. Yli- opistot päättävät opetussuunnitelmiansa sisällöstä ja siitä, millaisen koulutusjärjestelyjen osana museologian osaamista yhteiskuntaan yliopistoissa tuotetaan. Tehtäviään hoitaessaan yliopistojen tulee toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa. Opetus ja kulttuuriministeriön tieto- jen mukaan Jyväskylän yliopisto ei suunnittele muutoksia museologian koulutukseen, eli syven- täviä opintoja ja tohtorikoulutusta tarjotaan myös jatkossa.

18.5.2022 julkaistiin opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla laajapohjaisessa yhteistyössä laa- dittu ehdotus Kulttuuriperintöstrategiaksi (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2022:17). Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii syksyllä 2022 esityksen valtioneuvoston periaatepäätökseksi aiheesta. Kulttuuriperintöstrategiaehdotukseen sisältyy toimenpidelinjaus, jonka mukaan kulttuu- riperinnön perustutkimuksen resurssit turvataan ja soveltavan tutkimuksen edellytyksiä tuetaan. Valtioneuvoston tehtyä Kulttuuriperintöstrategiasta periaatepäätöksen opetus- ja kulttuuriminis- teriön tarkoituksena on käynnistää tarkemman toimeenpanosuunnitelman laatiminen.

Helsingissä 13.10.2022

Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen

VN/26030/2022-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Honkonen Petri 91276041D

2022-10-18